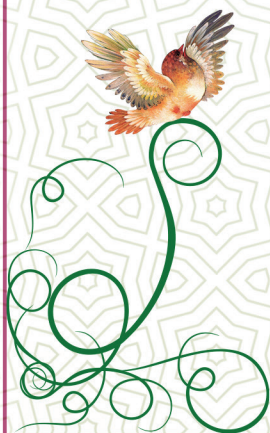

رسالت دینی معلم

سخنرانی شهید باهنر در جمع مربیان
پرورشی و معلمان دینی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسنامه

نام اثر: رسالت دینی معلم
نویسنده: حجت الاسلام شهید باهنر
تهیه و تنظیم: دفتر نشر و تألیف مرکز بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان
تعداد صفحه: ۸
وب سایت: <https://bdf.cfu.ac.ir>

فهرست مطالب

- اسلام و تجربه تاریخ..... ۳
مسئولیت مادر برابر هجوم مکتبهای الحادی..... ۵
بزرگ ترین نقش در فوق برنامه مدرسه..... ۷

با درود و سلام فراوان به شما استادان عزیز و بر همه رزمندگان و پویندگان راه خدا و سلام بر امام امت و همه شهیدان راه اسلام، علی الخصوص شهیدان انقلابمان. باتوجه به این که جلسه همکاران عزیز ما و کسانی که در زمینه های تربیتی و تدریس معلمان دینی نقش دارند، مطالبی را باید تذکر داد. شما خواهان و برادران به خوبی احساس می کنید که ما چه دستاوردی از انقلاب به دست آورده ایم و از نظر تاریخی در چه شرایطی هستیم، در شرایطی که انقلابی علیه استکبار و طاغوت جهانی پیروز می شود و حاکمیت بطور رسمی به دست اسلام و به دست کسانی می افتد که به یاری خدا معتقد هستند؛ در این چنین جوی مسئولیتها بسیار سنگین می شود و هر فرد به هر نسبت که وظیفه اش به اسلام نزدیکتر است مسئولیتش سنگین تر می شود. در ماجرای روایتی از قول امام درباره یکی از فرزندان زادگانی از یکی از امامان نقل شده است که می فرماید: ای حسن، کار خوب از همه خوب است اما از تو چون وابسته به خاندان پیغمبری نیکوتر است و کار زشت از همه زشت است؛ اما از تو چون وابسته به پیغمبری زشت تر است، یا آیه قرآن که خطاب به پیامبر می فرماید: یا نساء النبی، زنان پیامبر مانند دیگر زنان نیستند. این یک نوع تبعیض نیست که بخواهد بگوید اینها شرف بیشتری دارند؛ نه، بلکه مسئولیت سنگین تری دارند؛ زیرا اگر آنها گناه کنند کار آنها فقط یک گناه نیست؛ بلکه از بین بردن حیثیت پیغمبر و خاندان نبی است؛ زیرا آنها یک حیثیت شخصی در یک حیثیت اسلامی دارند.

❧ اسلام و تجربه تاریخ

حالا مسئله درس تعلیمات دینی و مسائل تربیتی آن هم در فضای جمهوری اسلامی آنچنان مسئولیتش سنگین است که به نظر من هیچ چیز را نمی شود با این مسئولیت مقایسه کرد. اولاً این جمله را به عنوان زمینه سخن عرض بکنم که وقتی

اسلام در جامعه ما پیروز شده است، اصلاً گوئی اسلام به تجربه تاریخ گزارده شده است و این بسیار مسئله حساسی است؛ یعنی تا روز قبل از پیروزی ما اسلام حاکم نبود و هر عملی در این کشور انجام می شد به حساب اسلام گذاشته نمی شد؛ اما وقتی که انقلاب اسلامی پیروز شد و فریاد توده های عظیم حمایت به نفع جمهوری اسلامی بلند شد و رأی مردم آن را تائید کرد و قانون اساسی از اسلام اشباع و تغذیه شد و ارگانهای حکومتی بر اساس معیارهای اسلامی مستقر شد، دیگر جامعه، جامعه اسلام است. حالا دیگر از بیرون، قبل از آنکه عمل ما را هرگونه تفسیری کنند، اول به حساب اسلام ارزیابی و تفسیر می نمایند. تمام دشمنان تاریخی اسلام چشمان خود را تیز کرده اند تا ببینند اسلام در این سرزمین چه می کند؟ نقطه ضعفهای ما زمینه ای است برای کوبیدن اسلام در سطح دنیا و در بستر تاریخ آینده. بنابراین مسئله بسیار حساس است و در مورد درس تعلیمات دینی که من ۵ یا ۱۰ سال قبل می نوشتم و یا درس می گفتم، درسی بود برای ۱۰ یا ۲۰ نفر در کلاس، امروز که در کلاس به عنوان معلم دینی قدم می گذارم، گوئی در تاریخ به نام اسلام قدم می گذارم در یک کلاس ۳۰ نفری برای تربیت آنها. آن روز به نام مردم به کلاس می رفتم و امروز به نام اسلام و سرنوشت آن قدم می گذارم. مسئله بسیار حساس و جدی است و لذا از هر طرفی ضرورت دارد که کار تعلیمات دینی و امور تربیتی در مدارس تقویت شود. حالا ممکن است از نظر ساعات درس آئین نامه و محتوای کتاب و یا موقعیت امتحان قوی و روی آن کار شود. به عنوان مثال تا مادامی که نمره ضمانت اجراست و امتحان کتبی ضمانت و نوعی تعهد برای درس خواندن است، ما مجبوریم برای اینکه این درس را مقداری موضعش را قوی کنیم از این چیزها استفاده نمائیم. حالا اگر ساعات درس را اضافه کنیم روی آن بحث است، ما در گذشته به هر ترتیبی سعی می کردیم که درس دینی را بگیریم؛ زیرا ما با درس های دیگر بیگانه بودیم. در آن زمان من مدرسه های اسلامی را ترجیح می دادم؛ زیرا حکومت دست دیگری بود و ما یک اقلیت غریب در فضای حاکمیت

طاغوت بودیم و لذا تلاش می‌کردیم مدرسه‌ای داشته باشیم که بچه‌های خودمان را در آنجا پناه دهیم؛ اما الان مسئله این نیست که از ۳۶ ساعت مدرسه، فقط ۲ ساعتش در اختیار ما باشد؛ بلکه همه ساعات آن در اختیار مردم و حکومت و انقلاب و اسلام است و لذا یک دفعه موضع ما در مدرسه عوض می‌شود؛ یعنی نباید عمل کنیم و بگوئیم حالا که حکومت اسلامی شده است، مثلاً از ۲۸ ساعت درس مدرسه، ۸ ساعت آن را به تعلیمات دینی بدهیم. الآن همه درسها می‌تواند در خدمت اسلام و جامعه و انقلاب باشد و به همین دلیل ما باید اولاً کاری کنیم که درس ارزشش زیاد باشد و در مدرسه جا بیفتد. این جا افتادن مقداری به وسیله نمره و امتحان است؛ یک مقدار سخت گرفتن و بی جهت نمره ندادن است، حضور و غیابها و امتحانها باید جدی گرفته شود و قاطع باشیم؛ یعنی وقتی می‌گوئیم این سؤال نمره‌اش این است، واقعاً نمره بدهد و وقتی می‌گوید این درس را فردا از شما سؤال می‌کنم، واقعاً سؤال می‌کند. هرکس دیر آمد جریمه‌اش کند و به آن تعهدات خود عمل کند. وقتی که بچه‌ها ببینند معلم حرفی که می‌زند پایش ایستاده و حرف حساب هم می‌زند روی آن حساب باز می‌کنند.

❧ مسئولیت ما در برابر هجوم مکتبهای الحادی

ثانیاً باید برای بارور کردن محتوای درس فکر کنید. عزیزان، برادران و خواهران، امروز دیگر نظام جمهوری اسلامی است و دوران بعد از انقلاب است. بچه‌ها هم شعورشان بالا رفته است و هم آزادی بیشتر کسب کردند، به خودشان حق می‌دهند سؤال و انتقاد کنند، از اینها گذشته ما در برابر هجوم مکتبهای بیگانه هستیم. علی‌رغم اینکه جامعه اسلامی شده است؛ ولی مکتبهای الحادی ضد اسلام هم راهشان بازتر شده است، بنابراین ما مسئولیم در برابر اسلام و باید اسلام را بهتر بشناسیم. برادران و خواهران آیا میزان معلومات اسلامی که ما می‌خواهیم به صورت امور تربیتی یا معلم دینی در مدارس درس بدهیم چه اندازه است؟ اگر در برابر سؤالات اعتقادی

بچه‌ها مساله ای را بلد نبودیم خیلی زشت است و بالاتر از آن اگر ندانسته و اشتباه گفتیم، مسئولیت سنگینی دارد. باید کلاسهای بازآموزی قوی برای شما وجود داشته باشد؛ علاوه بر آن آدم همیشه احتیاج به مطالعه دارد. بدون اینکه کسی مطالعه کند و بخواند در این شرایط به عنوان وظیفه بزرگ معلم تعلیمات دینی انجام وظیفه کند، کار ساده‌ای نیست و انشاء الله روی این موضوع کار کنید. در همین جا من جمله‌ای را بگویم در زمینه انقلاب فرهنگی، ببینید یکی از مهمترین عناصر و عوامل برای دگرگونی فرهنگی این مهره‌های انسانی است؛ اگر عده‌ای افراد مصمم و با اراده و فردی که خودش اسلام را بشناسد و احساس مسئولیت کند، وارد مدرسه شوند می‌توانند بسیار مفید باشند. چندی پیش سفیر کوبا با من صحبت می‌کرد و من به او گفتم که ما امسال حدود ۳۵ هزار نفر از جوانهای مؤمن و انقلابی را وارد مدارس کردیم که دوره‌های تربیت معلم و دانشسرا و غیره ندیده بودند. او گفت اتفاقاً همین شیوه می‌تواند مفید باشد و خودش یک داستانی را که بعد از انقلاب کوبا داشتند تعریف کرد که بعد از انقلاب، عده‌ای از جوانهایی که روح انقلاب را درک کرده بودند را وارد مدارس کردند و الآن از بین آنها بهترین متخصصان تعلیم و تربیت درآمدند و خودش می‌گفت من از همان جوانهایی بودم که مرا آن روز به مدرسه فرستادند و بعد از ۲۰ سال سفیر و یکی از شخصیتهای فکری و اجتماعی شدم.

آنچه مهم است احساس تعهد و مسئولیت است. اینکه وقتی کسی وارد یک مدرسه می‌شود به صورت یک حرفه به آن نگاه نکند، اگر معلمی به صورت یک حرفه درآید، پیامدهای آن این است که مثلاً هر چه ساعات کار کمتر شود، محل کارمان را به نزدیک منزلمان منتقل کنیم و اما اگر فردی به عنوان اینکه مسئول است در قبال خون تمامی شهیدان و انسانی که در قبال فریاد ملت پیاخاست، مسئول است؛ وقتی وارد مدرسه می‌شود این دیگر ساعت سرش نمی‌شود، شب و روز و تعطیلی و غیرتعطیلی سرش نمی‌شود؛ تنها چیزی که می‌داند این است که بهتر مبارزه و بهتر تربیت کند و بهتر پیام

انقلاب را به اندیشه بچه‌ها منتقل نماید. به همین دلیل چیزی که برای تغییر نظام خیلی مهم و لازم است، مسئله معلم است. لذا شما خواهران و برادران قدر خودتان را بدانید و بدانید که انقلاب فرهنگی بخش عمده‌اش توسط شما باید انجام شود.

🔴 بزرگ‌ترین نقش در فوق برنامه مدرسه

مسئله دیگری که باید تذکر بدهم مسئله نوع اخلاق و برخورد ماست. ما گزارشهایی داشتیم که بعضی از خواهران و برادرانی که امسال وارد مدارس شدند برخورد خوبی با معلمین گذشته نداشتند. این اخلاق اسلامی نیست که ما با آنها بی اعتنائی کنیم. این موضوع آدم را در مدرسه بد می‌کند یا اینکه معلم یا مدیر خود را بیگانه بداند و یا دخالت و کارشکنی کند. این درست نیست باید با مدیران و معلمان همکاری داشته باشید. در گذشته می‌دیدید معلم تعلیمات دینی بخاطر اینکه اخلاقش و رفتار و پختگی و سطح فکری‌اش قوی بود، معلم‌های دیگر هم اشکالاتشان را از او می‌گرفتند. خلاصه اینکه شما باید در رفتار و اخلاق بسیار دقت نمائید.

مسئله دیگر اینکه در فوق برنامه مدرسه شما باید بزرگترین نقش را داشته باشید، نمازجماعت را احیاء کنید و برنامه‌های صبحگاهی را متنوع نمائید و کتابخانه‌ها را مجهز نمائید و اردوهای امدادی و آموزشی نظامی تشکیل دهید و کارها و برنامه‌هایی ترتیب دهید که برای بچه‌ها نشاط آورد.

شما در میدان عمل هستید. چهره‌ها را می‌بینید و شیوه‌ها و روحیه‌ها را لمس می‌کنید. می‌توانید تجربه‌هایی به دست آورید و روشهایی پیاده کنید. اصل این است که اسلام و انقلاب ما باید در مدرسه رونق پیدا کند و پیش رود. ما موظفیم مدارس خودمان را اصلاح کنیم و بچه‌های خودمان را تربیت کنیم و شیوه برخورد ما با مانع تدبیر و تجربه بیشتر به دست می‌آید. انشاء الله که همه شما موفق باشید.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

باید در سراسر ایران با پاکسازی آموزش و پرورش از آثار فرهنگ استعماری، محیطی به وجود آورید که اطفال ما را شیربچگانی که همیشه پشت جبهه مقاومت علیه آمریکا و صهیونیست و سایر چپاولگرهای شرق و غرب نشسته‌اند، تربیت کنید و مطمئن باشید که خمینی تا قطع ریشه‌های استعمار چپ و راست همسنگر شماست؛ و رسالت اسلامی هر فرد مسلمان تا مرگ ادامه دارد، چشم امیدم به شماست.

والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته.

روح الله الموسوی الخمينی

۳۰ بهمن ۱۳۵۷- پیام رادیو تلویزیونی به مسئولان آموزش و پرورش

دفتر نشر و تألیف مرکز

بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان

